

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

E-post:
kronikk@klassekampen.no
Maks 6000 teikn inkludert
mellomrom. Legg ved
portrettfoto.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

DEBATT:

E-post:
debatt@klassekampen.no
Innlegg over 3000 teikn kan
bli korta ned. Legg ved
portrettfoto.

Velaug H. Sælid
velaugh@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Ellen Krystad
ellenk@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikkje innsendt stoff. Innsendaren si e-postadresse blir trykt med mindre innsendaren reserverer seg mot dette. For Klassekampen sine generelle vilkår for publisering, sjå www.klassekampen.no/KK/index.php/news/home/generelle_vilkar

DEBATT ▶

Hvorfor satser norske myndigheter pengene på kostbar fornybar energi uten klimaeffekt?

Klimapolitikk på feil kurs

Petter Andreas Gudding og
Gorm Kipperberg

KRONIKK

Med klima som alibi, og utrolig nok med støtte fra store deler av norsk miljøbevegelse, har myndighetene lagt opp til en energipolitikk som har store negative miljøkonsekvenser. Innføring av såkalte «grønne sertifikater», elektrifisering av oljeinstallasjoner, aksept av EUs fornybardirektiv, samt andre typer stimuli til fornybar energi er politikk som vil bidra til økt kraftbruk og irreversible energitilbygginger i norsk natur.

I sin iver etter å fremstå som handlekraftige i klimasaken har politikerne havnet i en miljøpolitisk blindgate, hvor høye kostnader forbundet med å ofre norsk naturkapital neglisjeres til fordel for tvilsomme klimagevinster. Klimapolitikken er stort sett kun symbolpolitikk.

Parallelt med at ulike partier har overgått hverandre i ambisjoner om å teppelegge landet med vindmøller, småkraftverk og overføringslinjer, har forskere analysert virkningene av denne energipolitikken. Disse analysene, flere av dem publisert i tidsskriftet Samfunnsøkonomen, peker på at norsk klimapolitikk er feilslått. På grunn av tilpasninger i energimarkedene, eller som følge av allerede eksisterende virkemidler i klimapolitikken, vil ikke energisatsingen i Norge medføre de tilsiktede utslippsreduksjoner.

I tillegg er det godt dokumentert i rapporten Klimakur at mange av de foreslåtte klimatiltakene er svært kostbare. Og i disse beregningene er ikke kostnaden ved å bygge ned naturen tatt med.

Hovedbegrunnelsen for at Norge likevel skal fortsette å bygge mer fornybar energi er at dette kan ha en forbildeeffekt. Oss bekjent foreligger ingen analyser som dokumenterer at Norges fornybarsatsing har eller kan forventes å gi en slik effekt.

At Norge har hatt CO₂-avgifter i over 20 år uten at mange andre land har valgt å gjøre det samme, tyder på at forbildeeffekter er ikke-eksisterende eller svært svake.

Tilhengere av fornybarsatsingen legger altså store finansielle ressurser og norsk natur i potten i et veddemål hvor sjansen for å lykkes trolig er svært liten eller null. Innsatsen vi spiller med i dette veddemålet er urimelig. Skal Norge stå ved ambisjonen om å gjøre noe ekstra i klimasaken, bør myndighetene tilpasse virkemidlene slik at kostnadene ikke blir urimelig høye.

Gitt at myndighetene fortsetter å vedde på at Norge kan utgjøre

Som oljenasjon trenger imidlertid ikke Norge å søke utenlands for å gjennomføre denne typen tiltak. For mens de årlige direkte klimagassutslippene i Norge bare er noe i overkant av 50 millioner tonn, og dermed utgjør kun 0,1 prosent av verdens samlede utslipp av klimagasser, forårsaker forbrenning av den oljen og gassen som Norge selger til utlandet omtrent ti ganger så høyt utslipp. Ett reelt alternativ til klimapolitikk er derfor at vi kan la noe av oljen som finnes i uåpnede områder på norsk sokkel forbli liggende urørt.

Ved for eksempel ikke å tillate oljeutvinning i Lofoten-området vil Norge, ut fra dagens ressursanslag, holde tilbake olje som

SATS MINDRE!

Fornybar energi er svært kostbar og har negativt miljøregnskap. Et billigere og miljøvennlig alternativ er å la noe olje ligge, skriver kronikkforfatterne. En vindmølle taues fra Amøyfjorden to Karmøy.

FOTO: SCANPIX/
STATOIL

«Dagens politikk er elendig miljøforvaltning og dårlig samfunnsøkonomi»

en forskjell for klimaet, hvilke alternativer til dagens uheldige fornybarsatsing har vi?

I en kommentar i Aftenposten 28. september 2012 redegjorde professor Bård Harstad ved Universitetet i Oslo for en politikk som innebar at enkeltland, eller koalisjoner av land, med ambisjoner om å gå foran i klimapolitikken, kunne kjøpe oljefelt i utlandet for så å la oljen bli liggende urørt nede i bakken.

tilsvarer et utslipp på om lag 500 millioner tonn CO₂. Dette er ti ganger Norges årlige utslipp. Ifølge en utredning av Vista Analyse er forventet nåverdi av oljen i Lofoten-området anslått til 105 milliarder kroner. Basert på dette verdianslaget vil kostnaden per tonn CO₂ holdt tilbake, dersom Lofoten ikke åpnes for oljeutvinning, være om lag 200 kroner.

Er verdien av oljen dobbelt så

høy blir kostnaden per tonn CO₂ som holdes tilbake 400 kroner per tonn. Til sammenlikning er de direkte kostnadene med å elektrifisere oljeinstallasjoner beregnet til å være alt fra 700 til 4000 kroner per tonn CO₂, før miljøulempene som følger av økt kraftbruk er tatt i betraktning.

Skulle det vise seg at det finnes dobbelt så mye olje i Lofoten-området som dagens anslag tilsier, vil også mengden CO₂ være dobbelt så høy. Kostnaden per tonn CO₂ unngått ved å la oljen ligge i bakken blir derfor i liten grad påvirket av usikkerhet i ressursanslaget.

Bytter vi ut dagens klimapolitikk

til fordel for en politikk hvor noen oljefelt ikke utvinnes, unngår vi store irreversible inngrep i vassdrag og naturlandskap. Beslutningen om å la olje ligge i bakken er derimot reversibel. Det betyr at dersom forbildeeffekten også på lengre sikt viser seg å være lite virkningsfull, eller dersom verdenssamfunnet feiler i å gjøre noe med de globale klimautslippene, så kan oljen likevel utvinnes på et senere tidspunkt.

Sammenliknet med de store miljøkostnadene som følger av dagens politikk vil kostnadene forbundet med utsatt utvinning av oljen bare være moderate. En tilleggsverdi av å verne områder, som for eksempel Lofoten, mot oljeutvinning er dessuten at vi unngår økt risiko for miljøskader på marine økosystemer og viktige fiskerier.

Flere analyser har påpekt at dagens klima- og energipolitikk er elendig miljøforvaltning og dårlig samfunnsøkonomi. Et reelt alternativ til klimapolitikk er at Norge lar noe av oljen bli liggende igjen i bakken. Effektene av en slik politikk og hva dette vil koste bør derfor utredes nærmere. Viktige momenter å ta i betraktning i en slik utredning er at man ved denne klimapolitikken unngår den nedbyggingen av natur som vi er vitne til i dag og at en beslutning om å la olje ligge urørt kan reverseres.

Petter Andreas Gudding, stipendiat i økonomi, Universitetet i Stavanger
petter.a.gudding@uis.no

Gorm Kipperberg, førsteamanuensis, Handelshøgskolen ved Universitetet i Stavanger
gorm.kipperberg@uis.no